

Olaszország

Adatok:

Államforma: Parlamentális köztársaság

Hivatalos nyelv: olasz

Főváros: Róma

Terület: 301 318 km² (71.)

Népesség: 60 millió fő

Népsűrűség: 197 fő/km²

Pénznem: Euró

Természetföldrajza

Fekvése, határai:

- Olaszország a Földközi-tenger középső medencéjébe nyúló, csizma alakú félszigeten, az **Appenini-félszigeten** és a hozzá tartozó két nagy (Szicília, Szardínia) és sok kis szigeten terül el.
- A Földközi-tenger különböző beltengerei és peremtengerei veszik körül: az **Adriai-tenger**, a **Tirrén-tenger**, a **Jón-tenger** és a **Ligur-tenger**. Az ország északi határvonalát az **Alpok** vonulatai adják.

Domborzata:

Alpok: Olaszországban az Alpok két nagyobb részre osztható:

a **Nyugati-Alpok** láncai a francia határnál kezdődnek. Ennek legmagasabb csúcsai az olasz-francia és az olasz-svájci határ szélén sorakoznak. A hegylancok között hágók biztosítják évszázadok óta a közlekedés lehetőségét. A **Keleti-Alpok** legszebb vonulatai **mészkö** és **dolomit** alkotta hegylancok. Mesés szépségű a **Dolomitok** vonulata, melynek legmagasabb pontja a Marmolada (3342 m). Az Alpok déli lábánál a jégkorszaki gleccserek végmorénái mögött **gleccsertavak** fekszenek, melyek vonzzák a turistákat is, mint a **Garda-tó**, a **Lago Maggiore**, a **Comói-tó** vagy a **Luganói-tó**.

Appeninek: A Nyugati-Alpok folytatásának tekinthető az Itálián kb. 1000 km hosszan végighúzódó Appenninek vonulata. A hegység észak-déli irányban halad végig a félszigeten. Nyugatról és keletről dombságok kapcsolódnak hozzá. Az Appenninek **a legfiatalabb gyűrthegység Európában**, a földtörténeti harmadidőszak végén, a negyedidőszak elején keletkezett. Az óidei kristályos kőzetek csak színezőelemként jelennek meg a hegység fő tömegét adó **jórészt harmadidőszaki üledékes kőzetek** között (**flis, mészkö, homokkő**).

Területén jelentős **vulkanizmus** zajlott a **pleisztocén és holocén** időszakában. A vulkánok egy része még ma is aktív: a **Vezúv**, az **Etna** és a **Stromboli**.

Pó-alföld: A Pó-alföld harmad- és negyedidőszaki tengeri, tavi, folyóvízi feltöltéssel alakult ki. Itália legtermékenyebb, gondosan megművelt területe, egyúttal az ország éléstára.

Éghajlat:

- A félszigeten **mediterrán**. A **nyár** igen **meleg** és **száraz**, a **tél enyhe**, a csapadék rendszertelen.
- Pó-síkságon **nedves kontinentális**.
- A hegységekben **hegyvidéki**.

Vízrajz:

Folyói: Olaszország számos kis folyóval rendelkezik. Leghosszabb folyója a Pó (652 km). A **Pó** Torinótól az Adriai-tengerig hajózható. Az itáliai folyók többsége sekély, a nyári hónapokban medrük teljesen kiszárad, ezért hajózásra vagy ipari célokra nem alkalmasak. Az Appennini-félsziget leghosszabb folyói az **Arno** (241 m) és a **Tevere** (az egykori Tiberis).

Tavai: a **Garda-tó**, a **Lago Maggiore** és a **Cómói-tó**, az Alpok lábánál fekszenek.

Természetes növénytakaró:

Jórészét kiirtották.

- Píneák, ciprusfélék, macchia.

Gazdasága

- Észak és dél ellentéte jellemzi.
- A gyarmatbirodalom kirablásából, az élénk tengeri kereskedelemről származó bevételekből a 19. század vezető gazdasági hatalma lett. A szigetországban bontakozott ki az **ipari forradalom**.

Bányászat:

- Olaszország területe szegény ásványkincsekben. **Kőolaj** és **földgáz** a **Pó-alföld** déli részén található.

Energiagazdaság:

Szénhidrogén-tüzelésű **hőerőművek** és az Alpok folyóin épült **vízerőművek** biztosítják az ország villamosenergia-termelését.

Feldolgozóipar:

- **vaskohászat:** Torino, Genova, Milánó, Nápoly, Bari, Siracusa
- **színesfémkohászat:** Velence - Porto Marghera
- **autógyártás:** Milánó (Alfa Romeo), Torino (Fiat)
- **kőolajfinomítás:** Genova, La Spezia, Nápoly, Brindisi, Augusta, Messina

- **vegyipar:** Milánó (Pirelli),
- **textilipar:** Milano, Torino, Varese, Bergamo, Cremona

Mezőgazdaság:

- A **Pó-alföld** a legjelentősebb mezőgazdasági terület: **búza, kukorica, cukorrépa, rizs** termesztése folyik. Emellett **gyümölcsösök** teszik változatossá az egyhangú tájat. Az állattenyésztés ágazatában kiemelkedő a tejelő **szarvasmarha** tenyésztése.
- A **déli területeken** jellemző a **citrusfélék** (narancs, citrom), a **korai zöldségfélék**, a **szőlő** és az **olajfa** termesztése, nevelése.
- A **hegyvidékeken** csak **juh-** és **kecsketartásra** van lehetőség.

Kereskedelem:

- Az ország külkereskedelmi forgalmának jelentős részét az **Európai Unió** tagországaival bonyolítja, fő külkereskedelmi partnerei: **Németország, Franciaország** és az **Amerikai Egyesült Államok**

Németország

Adatok:

- Terület: **357,021 km²**
- Lakosság: **82,422,299**
- Legmagasabb pont: **Zugspitze (2963 m)**
- Főváros: **Berlin**
- Fizetőeszköz: **EUR**
- Nyelv: **német**

Természetföldrajza

Fekvése, határai:

- Közép-Európa legnyugatibb fekvésű állama, hozzátartozik a tengerpartjai mentén az Északi- és a Balti-tengerben több sziget.

Felszíne

Északról délre emelkedik

Német-Lépcsővidék:

A Sváb- és a Frank-Alb középidei üledékes kőzetekből (mészkö, homokkő) épül fel.

Sváb-Bajor-medence:

A lépcsővidék és az Alpok között elterülő, morénával és folyóvízi hordalékkal feltöltött medence.

Éghajlata

Az ország nagyrészen: **nedves kontinentális.**

Hegységekben: **hegyvidéki.**

Germán-alföld:

Alapját **mélybe süllyedt variszkuszi eredetű kristályos rögök** képezik, amelynek a felszínét **vastag közepidei üledék fedi**, ezen pedig **glaciális (jégkorszaki) eredetű üledékek** találhatóak. A jégkorszaki jégtakaró formálta a felszínét, amelynek pereme ÉNY-DK-i irányú volt, így a végmoréna-sáncok és az ősfolyamvölgyek is ilyen irányultságúak.

A végmoréna-sáncok a jégtakaró peremén felhalmozódott morénaanyagból alakultak ki, az ősfolyamvölgyek pedig a jégtakaró peremén, a végmoréna-sáncok mögött

az olvadékvizeket összegyűjtő és elvezető széles völgyek, amelyek később folyóvölgyekké

alakulhattak. Északkeleten tőzegmohalápok, Északnyugaton pedig a jégtakaró által kimélyített tóhátságok (Mecklenburgi- és Brandenburgi-tóhátság) területnek el.

Német-középhegység:

A **variszkuszi hegységrendszer** erősen letarolt, maradványa a középidőben tenger öntötte el, így helyenként **vastag üledéktakaró** borítja (**mészkö, homokkö, márga**). A kéregmozgások során törésvonalak szabdalták fel.

Gazdasága

Gazdasági élet:

Bányászat:

- **feketeszén:** Ruhr-vidék (a termelés 4/5-e innen kerül ki), Saar-vidék
- **barnaszén, lignit:** Alsó-Lausitz (Cottbus környékén), Lipcse és Halle térségében, Eifel-hegység előtere (Köln és Aachen környékén)
- **kőolaj:** nem túl jelentős bányászat a Germán-alföldön a Weser, Aller és Ems folyó vidékén
- **földgáz:** elsősorban az Északi-tenger alatt
- **kősó, kálisó:** Harz-hegység előtere

Energiagazdaság:

- A villamosenergia-termelésben a **hőerőművek** játszanak döntő szerepet, a **Ruhr-vidéken feketeszénnel**, a keleti országrészben **barnaszénnel**, a **kikötőkben import kőolajjal** fűtik őket.
- Az **atomerőművek** szerepe is jelentős, döntő többségük a nyugati országrészben található, a villamosenergia-termelés kb. 25%-át adják.
- **Vízenerőművek** a Rajnán, a Dunán és az Inn folyón épültek, szerepük nem túl jelentős, csak 5 %-kal részesednek az áramtermelésből.

Feldolgozóipar:

- **vaskohászat:** import (svéd, brazil, kanadai, venezuelai) vasércet és hazai feketeszenet használ: Ruhr-vidék (Duisburg, Dortmund, Düsseldorf, Bochum), Saarvidék (Saarbrücken), kikötők (Bréma, Lübeck), Eisenhüttenstadt
- **színesfémkohászat:** import nyersanyagokat használ: kikötők (Hamburg, Lübeck), Ruhr-vidék (Dortmund, Duisburg)
- minőségi **acélgyártás:** Solingen
- **hajógyártás:** tengeri kikötők (Hamburg, Bréma, Lübeck, Rostock, Kiel), folyók mentén (Regensburg, Duisburg)
- **autógyártás:** Volkswagen-Audi: Wolfsburg; Opel: Rüsselsheim, Frankfurt, Bochum; Mercedes-Benz: Stuttgart, Mannheim; Ford: Köln; BMW: München; (Wartburg: Eisenach;) (Trabant: Zwickau)
- **repülőgépgyártás:** München (Messerschmitt), Hamburg
- **vegyipar:** Duisburg, Halle (szervetlen vegyipar), Leverkusen (AGFA), Köln (Bayer-művek), Frankfurt (Hoechst), Ludwigshafen (BASF)
- **kőolajfinomítás:** Hamburg, Schwedt, Hannover, Ruhr-vidék (Duisburg, Düsseldorf, Köln)
- **elektrotechnika:** Stuttgart (Bosch), München (Siemens), Drezda, Hamburg
- **textilipar:** Ruhr-vidék, Chemnitz
- **söripar:** München

Mezőgazdaság:

- **Germán-alföld északnyugati részén:** szálas és lédús takarmányok, árpa, rozs, burgonya, tejelő szarvasmarhatartás
- **Germán-alföld déli részén:** búza, cukorrépa
- **Felső-Rajna-árok:** zöldség- és gyümölcsstermesztés, szőlőművelés
- **Sváb-Bajor-medence:** búza, cukorrépa, sörárpa, komló
- **Alpok előtere:** rét- és legelőgazdálkodás, szarvasmarha-tenyésztés

Legjelentősebb városok:

- **Berlin** (3.392.425 lakos)
- **Hamburg** (1.751.000 lakos)
- **München** (1.288.307 lakos)
- **Köln** (975.907 lakos)
- **Frankfurt am Main** (651.087 lakos)

